

NEDEN SENDİKA? NEDEN EĞİTİM SEN?

Eğitim Sen Yayınları Mart 2021

EĞİTİM SEN

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

Adına Sahibi: Prof. Dr. Nejla Kurul

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: İkram Atabay

Dizgi: Gülüzar Ünver

Yazışma Adresi: Aziziye Mh. Willy Brand Sk. No:13 Çankaya-Ankara

Tel: 0312 439 01 14(pbx) - Faks: 0312 439 01 18

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr - Web: www.egitimsen.org.tr

Basım Tarihi: 17.03.2021

Yayın hakkı Eğitim Sen'e aittir

Basım Adedi: 30.000

Ücretsiz yayın

Matbaa Adresi

Sistem Ofset

İvedik Organize Sanayi Ağaç İşleri Yapı Kooperatifi 1377. Sokak No:
32/34 Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0312 229 1881 Faks: 0312 229 63 97

sistemofset06@gmail.com

Sunuş

Emekçilerin en kitlesel ve en etkili gücü, onları ortak talepler etrafında birleştiren, temel hak ve özgürlükler mücadelesine hazırlayan sendikalarıdır. Günümüzde yaygın olarak kabul gören tanımıyla sendika, emekçilerin hak ve çıkarlarını kazanmak, korumak ve geliştirmek amacıyla oluşturulan örgütlenmelerdir.

Sendikalar, tek tek işyerlerinden başlayarak ulusal ve uluslararası alana kadar genişleyen örgütlenme ve mücadele pratikleriyle emekçilerin en eski, en kitlesel, en yaygın mücadele araçlarının başında gelmeyi sürdürmektedir.

Emekçilerin birlik, dayanışma ve mücadele örgütü olması gereken sendikaların önemi ve görevleri günümüzde daha da artmıştır. Sendikalar, başta işyeri örgütlenmeleri olmak üzere tüm demokratik örgütlenme ve işleyiş mekanizmalarını, daha güçlü, daha mücadelecı ve her koşulda emeğin ve emekçilerin haklarını savunabilecek şekilde biçimlendirmek zorundadır.

Emekçilerin sendikayı, örgütlenmeyi ilk hissettikleri yerler işyerleridir. Ekonomik, sosyal ve demokratik hakların, mesleki ve özlük sorunların gündeme getirilmesi, sorunlarımıza kalıcı çözümlerin üretilmesi ancak emekçilerin hak ve taleplerinin savunuculuğunu yapan gerçek sendikalarda örgütlenmesiyle mümkündür.

Sendikamız tarafından hazırlanan 'Neden Sendika, Neden Eğitim Sen?' broşürünü tüm eğitim ve bilim emekçilerinin ilgisine ve değerlendirmesine sunuyoruz.

MERKEZ YÜRÜTME KURULU

NEDEN SENDİKA?

Sendikalar, belirli bir işyerinde ve işkolunda çalışan emekçilerin tümünü kucaklamayı hedefleyen; cinsiyet, din, dil, etnik kimlik, siyasi görüş vb. ayrımı yapmaksızın emekçilerin ortak çıkarlarını ve taleplerini savunmayı temel alan birlik, mücadele ve dayanışma örgütleridir.

Emekçi sınıfların sahip olduğu en önemli örgütlenmelerin başında gelen sendikalar, ilk kuruldukları yıllarda işçiler arasında, dayanışma ve yardımlaşma işlevi görmüştür. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte işçilerin çalışma ve yaşam koşullarının ağırlaşması, sendikaları aynı zamanda kapitalizmin yarattığı olumsuzluklara ve eşitsizliklere karşı mücadelenin en önemli araçları haline getirmiştir.

Fabrikalarda son derece zor koşullarda çalışan işçiler, daha önce birbirleri ile rekabet etmişlerdir. Rekabetin artması, işçilerin daha zor koşullarda çalışmasına neden olmuştur. İnsanca çalışma ve yaşam koşulları için aralarındaki rekabete son vermeleri gerektiğini anlayan işçiler, ilk olarak işyerlerinde birlikler kurarak birleşmeye başlamışlardır. İşyerlerinde fiilen kurulan söz konusu birlikler zaman içinde sendikalara dönüşmüştür.

Sendika ve sendika benzeri yapıların kurulması, kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmesi ile birlikte artmıştır. Sanayi devriminin ilk yıllarında hiçbir sosyal politika önlemi veya yasal düzenlemeyle korunmayan, kapitalizmin vahşi sömürsü karşısında yalnız kalan işçiler, çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek için benzer koşullarda çalışan arkadaşlarıyla bir araya gelmiş ve onlarla birlikte mücadele yürütmüştür.

SENDİKA NEDİR?

Sendikalar üyelerinin ekonomik, toplumsal, demokratik, siyasal hak ve çıkarlarını kazanmak, korumak ve geliştirmek amacıyla oluşmuş mücadele örgütleridir. Emekçilerin ekonomik, sosyal, siyasal hakları birbirinden ayrı düşünülemez. Hakların kazanılması ve korunabilmesi için en etkili mücadele araçlarının başında sendikalar gelmektedir.

Sendikalar, seçimlerle oluşturulmuş olan örgütsel yapıları içinde, üyelerinin hak ve çıkarları temelinde karar süreçlerini işleten kurumlardır.

Bu nedenle sendikaların sermayeden, devletten ve siyasal partilerden bağımsız olması gerekir.

Sendikalar, işçi ve emekçi sınıfların en eski, en kitlesel ve en etkili mücadele araçları arasındadır. Sermaye, devlet ve onların siyasal partileri, bu araçların denetimini ele geçirmek ve sendikal mücadeleyi zayıflatmak için her dönem özel bir çaba harcamıştır. Bu çaba aynı zamanda, emekçilerin birbiriyle rekabet etmesini ve bölünmesini, patronlar ya da siyasi iktidarlar karşısında güçsüz olmasını hedeflemiştir.

Emekçilerin ve sendikal hareketin bağımsızlığı, güçlü sendikal örgütlülükler yaratmanın, işçi ve emekçilerin ortak talepler etrafında birliğinin ve ortak mücadelesinin sağlanmasının temel koşuludur.

Sendikalar, neden sermayeden bağımsız olmalıdır? Çünkü sendikalar sermayenin değil, emeğin ve emekçilerin mücadele örgütleridir. Sermaye ile emek arasında uzlaşmaz karşıtlıklar vardır. Bu nedenle sendikalar,

sermayeden bağımsız olmak zorundadır. Sermayenin çıkarlarını savunan üyelerinin çıkarları yerine, patronların ya da hükümetlerin çıkarlarını savunan sendikalara “işbirlikçi”, “yandaş” anlamına gelen “sarı sendika” denilmiştir. Sermayeden ve onun siyasal temsilcilerinden (hükümetlerden) mutlak anlamda bağımsız olmayan bir yapının gerçek bir sendika olması mümkün değildir.

Sendikalar neden devletten bağımsız olmalıdır? Sendikalar, devletin güdümünde olan, devletin ya da onun yürütme organı hükümetin bir uzantısı gibi çalışan kurumlar değildir, olmamalıdır. Çünkü devlet, ortaya çıkışı ve tanımı gereği egemen sınıfın emekçiler üzerinde oluşturduğu sömürü ve egemenlik ilişkilerini sağlayan baskı, yönetim ve denetim aygıtıdır.

Kapitalist toplumda devlet, emek ile sermaye arasında sınıfsal olarak mülk sahiplerinin, sermayenin çıkarlarının savunulması ve korunmasını sağlayan en temel örgütlü yapıdır. Adaletin bile mülkün temeli olduğu bir ülkede, büyük bölümü yaşamını çalışarak kazanmak zorunda olan emekçilerin örgütlendiği sendikaların devletten bağımsız olması.

Dünyada ve Türkiye’de de örneklerine rastladığımız hükümet güdümünde kurulan, sarı sendikaların asıl görevi emekçilerin birleşik mücadelesini bölmek ve onları zayıf düşürmektir.

Sendikalar, neden siyasi partilerden bağımsız olmalıdır? Sendikalar içinde en tartışmalı konuların başında sendikaların siyasi partilerden neden bağımsız olması gerektiği sorusu gelmektedir. Öncelikle belirtmek gerekir ki, sendikalar her türlü emek düşmanı siyaset ve kurumlardan örgütsel, siyasal ve ideolojik (dünya görüşü olarak) bağımsız olmak zorundadır.

Savunduğu değerler ve mücadele pratiği ile emek mücadelesinin içinde yer alan, sendikaların hak arama mücadelesinde yanlarında olan parti ve kurumlarla ilişkilerde söz konusu olan bağımsızlık ise “örgütsel bağımsızlık”tır. Örgütsel bağımsızlık, sendikanın bir siyasi parti ile

arasında organik, doğrudan bir bağın olmamasını ifade etmektedir. Anlamı, sendikaların sadece kendi tüzüklerine bağlı olarak, seçilmiş organları ile üyelerinin kısa, orta ve uzun vadeli çıkarlarına uygun kararlar alması ve mücadele etmesi, dış müdahalelere izin vermemesidir.

Sendikaların siyasal partilerin uzantısı olarak düşünülmesi onun kitlesel bir sınıf örgütü olma özelliği ile bağdaşmaz. Çünkü sendikaların partilerle organik bütünleşme içine sokulması emekçilerin en geniş kesimlerinin sendikalarda birleşmesini engellemekten başka bir sonuç ortaya çıkarmamaktadır. Bir sendikanın, bir partinin kayıtsız şartsız güdümünde olması, onun talimatları ile hareket etmesi, o sendikanın büyümesini ve kitleselleşmesini zorlaştırır. Bu anlamda sendikalar için örgütsel bağımsızlık;

- * Sendikaların kendi tüzük ve ilkeleri doğrultusunda,
- * Kendi üyelerinin ve genel kurulunun denetimi altında,
- * Seçilmiş organlarıyla,
- * Hiçbir örgüt dışı yerden talimat almadan işlemesi;
- * Kendi organlarında, kararlarını demokratik bir biçimde alıp uygulaması anlamına gelmektedir.

Sendikalar için bağımsızlık; ülke sorunların çözümlenmesi ve emekçi sınıfın çıkarlarının gerçekleştirilmesi yönünde diğer meslek örgütleriyle, sendikanın örgütsel bağımsızlığını peşinen kabul eden siyasi partilerle ortak eylemler yapılmayacağı, birlikte mücadele edilmeyeceği anlamına gelmemektedir.

Emekçilerin ortak çıkarları ve amaçları yönünde gerçekleştirilecek olan her ortak eylem, aynı zamanda sendikaların ekonomik, toplumsal ve siyasal rollerinin gereği olarak görülmelidir. Sendikalarla emekten, barıştan ve demokrasiden yana siyasi partiler arasında siyasal görüş ve ideolojik yakınlık anlamında benzerlikler olması doğaldır.

Sendikal Demokrasi

Birlik, dayanışma ve mücadele örgütü olan sendikalar, gerek yapı ve gerekse işleyiş olarak ayırım gözetmeksizin, sendika tüzüğünü kabul eden bütün emekçilerin katılımına ve eleştirisine açık, demokratik örgütlenmeler olmak zorundadır.

Sendikal demokrasi, en yaygın biçimiyle sendika üyelerinin sendikayı temsil edecek ya da yönetecek kişi ve organları özgür ortamlarda, gerekli örgütsel katılım araçlarıyla ve demokratik biçimde belirlemesi ve seçmesi demektir.

Sendikal demokrasinin diğer ve en önemli ilkelerinden biri de kararların hazırlanması, alınması ve uygulanmasına mümkün olan en geniş kesimlerin, en etkin şekilde karar alma ve uygulama süreçlerine katılımının sağlanmasıdır.

Sendikalar kendi iç iş işleyişinde demokratik ilkeleri hayata geçirirken, üyelerinin de toplumsal yaşam içinde emek ve demokrasi mücadelesine katılımına öncülük ederler. Sendikal demokrasinin temel ilkelerinden birisi 'demokratik merkezîyetçilik' ilkesidir.

Demokratik merkezîyetçilik; üyelerinin eleştiri ve öneri haklarını kullanmalarını sağlayan, karar süreçlerine doğrudan katılmalarının kanallarını açan temel bir ilkedir.

Üyelerin karar alma süreçlerine değişik organlar ya da çalışma grupları aracılığı ile katılmaları önemlidir. Alınan kararların yaşama geçirilmesi, örgütsel iradeye dönüştürülmesi, tüm üyelerin kararlara katılma ve alınan kararları uygulama sorumluluğunu duyması demokratik merkezîyetçilik ilkesinin gereğidir.

Haklı ve Güçlü Olmak

Emekçilerin yüzyıllardır sürdürdüğü insanca yaşam, daha iyi çalışma koşulları, eşitlik, özgürlük ve demokrasi mücadelesi günümüzde de önemini korumaktadır. Emekçilerin talepler etrafında birlik ve dayanışmasını sağlayan, hak ve özgürlüklerin kazanılması sürecinde en etkili mücadele araçların başında sendikalar gelmektedir. Mevcut hakları korumak ve yeni haklar kazanmak için sadece haklı olmak yeterli değildir.

Emekçilerin taleplerini gerçekleştirebilmek için haklı olmaları yeterli midir? İçinde yaşadığımız ve çeşitli sorunlarla boğuştuğumuz yaşam koşullarında belirli bir hakkı elde edebilmek için haklı olmak tek başına yeterli değildir. Emekçilerin haklarını elde edebilmeleri için aynı zamanda güçlü olmaları gerekir.

Emekçilerin en büyük gücü ise örgütlülüğü, sendikası, örgütlü mücadelesidir. Emekçilerin temel haklarını elde etmesi, ilk ortaya çıktığı günden bu yana verdiği örgütlü mücadele sonucu gerçekleşmiştir. Bu anlamda demokratik haklar ve özgürlükler mücadelesi, bugün geçmişe oranla daha fazla önem kazanmıştır.

Emekçilerin sayılarının çok olması güçlü olmaları için yeterli midir? Emekçilerin sayılarının çok olması güçlü olmak için gereklidir, fakat yeterli değildir. Elbette herkes güçlü olmak ister. Ama güçlü olmak için benimsenen yöntemler farklı olabilir.

Kimileri hemşericilik temelinde bir araya gelerek, kimi siyasi çevresi ile kimi başka bir temelde birleşerek kendini güçlü hissedebilir. Ancak bu birliktelikler, işyerlerinde, üretim alanlarında her gün benzer sorunlarla boğuşan, pek çok yönden baskı altında tutulan, zaman zaman şiddete uğrayan emekçilerin giderek ağırlaşan sorunlarına kalıcı çözüm üretmek için yeterli değildir. Bu nedenle, emekçilerin güçlü olması için gereken en önemli koşul, işyerindeki tüm emekçilerin sorunları etrafında birleşmesinden ve gerçek sendikalarda örgütlenmesinden geçmektedir.

Sorunların büyük bölümü, emek-sermaye çelişkisinin en açık şekilde yaşandığı işyerlerinde yaşanmaktadır. Giderek ağırlaşan sorunların çözülebilmesi ise, ancak işyerinde benzer sorunları yaşayanların ortak talepler etrafında bir araya gelmesi, mücadeleci sendikalarda örgütlenerek bugünlerine ve geleceklerine örgütlü mücadele içinde sahip çıkmalarıyla mümkündür.

Sendikalar, sadece ekonomik ve sosyal haklar için mücadele eden kurumlar değildir. Ülkede yaşanan ve sendikaların üyelerini şu ya da bu şekilde etkileyen her türlü sorun sendikaların da öncelikli mücadele başlıklarından olmak zorundadır.

İşsizlik, yoksulluk ve güvencesizlik politikalarının yanı sıra, adaletsizlik, demokratikleşme ve Kürt sorunu gibi yıllardır ülke gündeminin ön sıralarında bulunan temel demokrasi sorunları emekçilerin hak ve özgürlükleri arasındaki ilişkiler görülmeden yaşadığımız sorunların kalıcı olarak çözülmesi mümkün değildir.

NEDEN EĞİTİM SEN?

Eğitim emekçilerinin İkinci Meşrutiyet döneminde Encümen-i Muallimin ile başlayan örgütlenme ve mücadelesi, 1900'lerin ilk çeyreğinde anti-emperyalist bir tutumla bağımsızlık mücadelesi üzerinden gelişmiştir.

Cumhuriyet ideolojisini yaygınlaştırma amacıyla, eğitimin ülke çapında yaygınlaştırılması çabalarının damgasını vurduğu 1930'lu ve 1940'lı yıllarda eğitim emekçileri, o dönem oldukça zayıf olan örgütlenme girişimleriyle, eğitim hakkının yaşama geçirilmesi ve halka ulaştırılmasında önemli görevler üstlenmişlerdir.

İlk kez 1950'lerde Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu (TÖDMF) ve Köy Öğretmen Dernekleri ile ulusal ölçekte yaygın bir örgütlenme geleneği yaratan eğitim emekçileri, 1965'te Türkiye Öğretmenler Sendikası'nı (TÖS) ve Türkiye İlkokul Öğretmenleri Sendikası'nı (T.İLKSEN) kurarak örgütlenmişlerdir.

Yıllar içinde kendi sınıf kimliklerine ilişkin algılarında köklü bir dönüşüm yaşayan eğitim emekçileri, 1960'ların sonlarında yükselişe geçen sınıf hareketinin de etkili bir bileşeni durumuna gelmiştir. TÖS'ün 1968 yılında gerçekleştirdiği Devrimci Eğitim Şurası ile TÖS ile T.İLKSEN'in Aralık 1969'da gerçekleştirdiği "Büyük Öğretmen Boykotu", o dönem görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının ortak taleplerle harekete geçirilmesini sağlamıştır.

12 Mart 1971 tarihli askeri darbe sonrasında sendikal örgütlenme özgürlüğünden yoksun bırakılan eğitim emekçileri, aynı yıl kurdukları Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER) ile bütün 70'ler boyunca hem sınıf hareketinde hem de anti-faşist mücadelede ön saflarda yerlerini almışlardır.

12 Eylül 1980 askeri darbesinin TÖB-DER'i kapatarak yöneticilerini ve çok sayıda üyesini tutuklamasının ardından öğretmenlere dernek kurma yasağı getirilmiştir. Böylece eğitim emekçileri örgütsüz ve güçsüz bırakılmaya çalışılmıştır.

Eğitim ve bilim emekçilerinin örgütlenme çabalarının yoğunlaştığı yıllarda 12 Eylül karanlığının etkileri belirleyici olmuştur. Toplumun bütün demokratik dinamikleri bastırılmış, örgütlenme, sendikalaşma ya da hak arama gibi kavramlar neredeyse devlete karşı "suç işlemek" anlamına getirilmiştir.

12 Eylül yasaklarına karşı 1986 yılından başlayarak "ABECE Dergisi" etrafında ve 1988'den itibaren "Eğitimciler Derneği" (Eğit-Der) tarafından sürdürülen çalışmalar sonucunda eğitim emekçileri önce 28 Mayıs 1990'da Eğitim İşkolu Kamu Görevlileri Sendikası'nı (Eğitim-İş), ardından 13 Kasım 1990'da Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası'nı (Eğit-Sen) kurmuşlardır.

Eğitim emekçilerinin meşru haklarını kullanarak örgütledikleri ve diğer kamu emekçilerine de umut veren, yol gösteren sendikalar çeşitli yasal ve fiili engellemelere, baskılara karşı hızla kitleselleşmiş ve on binlerce eğitim emekçisiyle buluşmuştur. Eğitim-İş ile Eğitim-Sen 23 Ocak 1995'te birleşerek, o zamanki adıyla Eğitim, Bilim ve Kültür Emekçileri Sendikası (Eğitim Sen) kurulmuştur. 3 Mart 1994'te kurulan Öğretim Elemanları Sendikası (ÖES), 13 Ekim 2001 tarihinde Ankara'da yaptığı Genel Kurul ile Eğitim Sen'e katılma kararı almıştır.

Eğitim Sen, Türkiye'nin 81 ilinde örgütlü 105 şubesi, 237 ilçe temsilciliği ile en yaygın sendikal örgütlülüğe sahip sendikaların başında gelmektedir. Eğitim ve bilim emekçilerinin ekonomik, sosyal, demokratik haklarını koruma ve geliştirme, özgür-demokratik bir çalışma yaşamının oluşturulması mücadelesi; demokratik bir Türkiye talebi sendikal mücadelenin ana eksenini oluşturmaktadır.

Eğitim Sen kurucu üyesi olduğu Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu'nun (KESK) ve ülkemiz sınıf hareketinin etkili bir bileşeni olarak uluslararası ilişkilerine ve uluslararası dayanışmaya da özel bir önem vermektedir. Ağırlıklı olarak Avrupa ülkelerindeki eğitim sendikaları ile ilişki içinde olan Eğitim Sen, Asya, Afrika ve Amerika kıtalarından ulusal sendikalarla da ortak çalışmalar yürütmektedir.

Dünya çapında 30 milyondan fazla eğitim ve bilim emekçisinin ortak örgütü olan Eğitim Enternasyonu'nun (EI) Türkiye'deki tek üyesi olan Eğitim Sen; Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu ülkelerindeki eğitim sendikaları ve örgütleriyle de ortak çalışmalar yapmaktadır.

Eğitim Sen, bir taraftan kamusal, bilimsel, demokratik, laik ve anadilinde eğitim mücadelesini sŸrdŸrŸrken, diğer taraftan Ÿyelerinin ekonomik, sosyal, demokratik ve ŸzlŸk haklarını koruyup geliştirmek için mŸcadele etmektedir.

Eğitim Sen, bugŸne kadar gelen ŸrgŸtlenme ve mŸcadele sŸrecinde, hak ve ŸzgŸrlŸklerimiz ancak eğitim ve bilim emekçilerinin birleşik mŸcadelesi ile koruyup geliştirebileceğini savunmuştur. Sendikamızın ŸrgŸtlenme ve mŸcadele sŸreci, emeğin haklarında ısrar eden, her tŸrlŸ haksız ve adaletsiz uygulamanın karşısında ŸrgŸtlŸ gŸcŸyle duran kararlı ve ısrarlı bir mŸcadele ile geçmiştir.

Eğitim Sen, mŸcadelesi boyunca sadece sendikal hak ve ŸzgŸrlŸklerin değil; aynı zamanda demokrasi, eşit haklar ve barış mŸcadelesinin de Ÿznesi olmayı Ÿnemsemiřtir. Toplumun eşit, ŸzgŸr ve demokratik gelişimi ŸnŸndeki engellerin ortadan kaldırılması için mŸcadele eden her demokratik platformun içinde yer almış, sermayenin saldırılarına karşı emek ve demokrasi mŸcadelesinin gŸlenmesi için çaba harcamıştır.

Eğitim Sen'in mŸcadele tarihi, aynı zamanda, emeğin kazanılmış haklarının ortadan kaldırılmasına, kamu hizmetlerin ticarileştirilmesine ve Ÿzelleřtirmelere, esnek, kuralsız ve angarya çalışma uygulamalarına, çalışma hayatının gŸvencesiz hale getirilmesine, işsizliğin ve yoksulluğun artmasına karşı mŸcadelenin tarihi olmuştur.

EĞİTİM SEN'İN AMAÇLARI NELERDİR?

Eğitim Sen'in mücadele amacı, sadece üyelerinin ekonomik, sosyal ve demokratik haklarını koruyup geliştirmek değil, toplumsal sorumluluk bilinciyle, bütün eğitim ve bilim emekçilerinin örgütü ve örgütlü gücü olarak hareket etmektir. Eğitim Sen'in amaçlarını, grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkının elde edilmesinden, eğitim ve bilim emekçilerinin temel hak ve özgürlükleri için mücadele etmeye kadar geniş bir çerçevede değerlendirmek mümkündür. Eğitim Sen'in amaçları sendika tüzüğü'nün 2. maddesinde şöyle ifade edilmiştir;

Tüzük Madde -2:

Eğitim Sen;

- a) Evrensel değerleri gözetken ve yerel farklılıkları zenginlik olarak kabul eden bir emek örgütü olarak savaşımsız ve sömürsüz bir dünya hedefiyle ülkemizde ve dünyada her türlü baskıcı yönetime karşı demokrasi ve dayanışma kültürünü savunur.
- b) İnsan hakları ve temel özgürlüklerin bütünlüğü içinde, din, dil, ırk, cinsiyet, siyasal düşünce farkı gözetmeksizin bütün üyelerinin ekonomik, demokratik, akademik, sosyal, kültürel, hukuksal, siyasal, mesleki özlük hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi, üyelerine insanca bir yaşam düzeyi sağlamayı,
- c) Toplumun bütün bireylerinin, temel insan hakları ve özgürlükleri doğrultusunda, herkesin kendi anadilinde, cins ayrımsız olmayan, eşit demokratik, laik, bilimsel, parasız ve kamusal nitelikli eğitim görmesini savunur.
- d) Grevli ve toplu iş sözleşmeli sendikal hakların tanınması ve çalışma koşullarını düzenleyen hükümlerin uluslararası normlara uyumunun sağlanması için gerekli mücadeleyi yürütür.
- e) Eğitim Sen uluslararası sözleşmelerde çocukların eğitimi ile ilgili yer alan temel hakların ve özgürlüklerin takipçisi ve savunucusudur. Olumsuz koşullardaki çocukların eğitimi için çalışmalar yapar.

EĞİTİM SEN'İN ÇALIŞMA KONULARI

Eğitim Sen, “Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri” hizmet kolunda kurulmuş bir sendikadır. Bu hizmet koluna eğitim, öğretim ve bilim alanındaki tüm işyerleri Eğitim Sen’in örgütlenme alanı içindedir. Eğitim Sen’in örgütlenmesi ve mücadelesine temel teşkil eden çalışma konuları sendikanın tüzüğünde şu başlıklar altında ifade edilmiştir;

Tüzük Madde 3 – Sendika, amaçlarını gerçekleştirebilmek için;

- a) Üyelerinin, emeğinin hakkını alıp insanca yaşayacak ücret almaları ve daha iyi çalışma koşullarına kavuşturulmaları için üyeleri adına işveren ile toplu sözleşme temelinde her düzeyde görüşme ve pazarlıkta bulunur. Uzlaşmazlık halinde ise grev hakkını kullanır.
- b) Sendikal hakların en az uluslararası sözleşmeler düzeyinde olması için mücadele yürütür. Sendika, İnsan Hakları Sözleşmesi, ILO Anayasası ve sözleşmeleri, Avrupa İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Avrupa Sosyal Şartı ile diğer çok taraflı sözleşmelerden doğan haklarını kullanır. Bu sözleşmelerin iç hukuktaki bağlayıcılığından hareket ederek Anayasa ve yasaların çağdaş ve emekten yana değişmesi için mücadele eder.
- c) Sendika, üyelerinin sendikal ve demokratik amaçlar doğrultusundaki mücadelesinde hak ve çıkarlarının ihlal edildiği her durumda her türlü demokratik fiili ve meşru mücadele hakkını kullanır. Onlar adına gerekli hukuksal girişimde ve yardımda bulunur.
- d) Emeğin ve örgütlenmenin toplumsal yaşamdaki işlevini ve değerini, ulusal ve uluslararası düzeyde barışın, dostluğun, dayanışmanın ve işbirliğinin önemini kavramış bilinçli bir üye topluluğu ve kamuoyu yaratmak amacıyla kültürel, sanatsal, eğitsel toplantılar, şenlikler, işyeri, salon ve açık hava toplantıları ve benzeri etkinlikler düzenler.
- e) Üyelerinin ve aile bireylerinin bakım, eğitim ve sağlık koşullarının düzeltilmesine çalışır. Üyeleri ve ailelerinin yararlanmaları için burs verir; hizmet amacıyla sağlık, dinlenme, spor, eğitim ve kültür tesisleri ile kitaplık, kreş, yuva, yurt ve yardımlaşma sandıkları kurar ve yönetir.

Üyelerinin ekonomik, demokratik, akademik haklarının geliştirilmesine katkı sunma ve eğitime yönelik televizyon, radyo, basımevi vb. karar, açar.

- f) Üyelerinin sendikal ve mesleki bilgilerini, deneyimlerini artırmak için, sendika gelirlerinin % 10'u oranında kullanmak üzere 'Eğitim Fonu' adı altında bir fon oluşturur.
- g) Hizmet kolunda güçlü bir sendikal birlik, ülkede ve dünyada güçlü bir sendikal hareket yaratabilmek amacıyla gerekli çalışmayı yürütür, ulusal ve uluslararası düzeyde ortak amaçlar taşıyan kuruluşlarla dayanışmaya girer, üst kuruluşlar kurar ya da bunlara üye olur, bunlarla bilgi alışverişinde bulunur, iş ve eylem birliği yapar
- h) İşverence yürütülen eğitim, öğretim ve bilim hizmetlerinin planlanmasına, programlanmasına, yönetilmesine ve denetimine taraf olarak katılır. Bu konuda projeler üretir ve yürütülmesini sağlar.
- i) Eğitim ve bilim emekçilerin siyaset yapması önündeki engellerin kaldırılması için çalışır.
- j) Amaç ve görevlerinin gerektirdiği taşınır ve taşınmaz malları edinir ve gerektiğinde satar
- k) Başta nitelikli eğitim ve bilim insanı olmak üzere, personel eğitiminin ve alternatif eğitim geliştirilmesini sağlamak için projeler üretir ve uygulanmasını sağlamaya çalışır.
- l) Üyelerini ilgilendiren atama, yer değiştirme, değerlendirme, görevde yükselme ve kararlara katılma gibi konularda adil bir düzenleme yapılmasına çalışır. Eğitimin içeriğinin ve yönetiminin demokratikleşmesini; her kademedeki yöneticilerin işyerinde çalışanlar tarafından demokratik bir şekilde seçimle ve süreli görev almasını savunur. Eğitim emekçilerinin iş güvencesiz çalışmalarına karşı mücadele eder.
- m) Ataerkil sistem ve onun yarattığı zihniyet ve politik alanı sorgulayarak cinsiyet özgürlüğünü ve eşitliğini sağlamayı esas alır. Ulusal ve uluslararası kadın örgütleriyle işbirliği yapar. Kadın üyelerinin çalışma

yaşamında ve sendikada kadın olmaktan kaynaklanan sorunlarına çözümler üretir, ek haklar elde etmelerine, olanak sağlar; pozitif destek sunar.

- n) Öğrenci ve velilerin örgütlü olarak okul süreçlerine katılmaları için çalışmalar yürütür.
- o) Demokratik ve meşru haklar kullanılırken zarara uğramış üyelerimize yardım amacıyla dayanışma ve grev fonu oluşturur. Sendika ödentilerinden bu fon için % 5 pay ayrılır. Demokratik ve meşru haklar kullanılırken zarara uğramış üyelerinin maddi hak kayıplarını karşılar.

EĞİTİM SEN'İN ÇALIŞMA İLKELERİ NELERDİR?

Eğitim Sen'in çalışma ilkeleri sendika tüzüğü'nün 4. maddesinde tanımlanmıştır.

Tüzük Madde 4:

Eğitim Sen;

- a) Kendi iç işleyişinde demokratik merkezîyetçilik esaslarına göre çalışır. Üyelerin eleştirisi ve öneri haklarını kullanmalarını, karar süreçlerine katılmalarını özendirir. Azınlığın çoğunluk olma haklarını korur.
- b) Devlet, siyasal parti, örgüt ve kuruluşlardan örgütsel olarak bağımsızdır.
- c) Eğitim Sen kadın üyelerinin yönetsel birimlerde yer alması yönünde pozitif ayrımcılık uygular. Kadın üyelerinin yönetsel birimlerde daha etkin bir biçimde yer almasını sağlar. Kadın sekreterliğini kadın yürütür.
- d) Sendikamız bütün plan program ve faaliyetlerine dair bütçe planlamasını oluştururken toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe yaklaşımını esas alır.

Türkiye’de sendikal alanda yaşanan gelişmeler, sendikaların ayırım yapmaksızın bütün emekçileri birleşme ve mücadeleye çekme görevini yerine getirmedikçe, üyelerini bu doğrultuda eğitip örgütleyen kurumlar haline gelmedikçe gerçek birer mücadele örgütü olamayacaklarını göstermektedir.

Sendikal hareketin bu noktadaki ihtiyacı, sadece sendika üyelerinin değil; sendikalı sendikasız, statü farkı gözetmeksizin işyerlerindeki bütün emekçilerin, kararların alınmasından uygulanmasına kadar bütün sendikal süreçlere aktif olarak katılması ve birlikte mücadele anlayışının işletilmesinden geçmektedir.

Emekçilerin birlik, dayanışma ve mücadele örgütü olan sendikaların önemi günümüzde daha da artmıştır. Sendikalar, başta işyeri örgütlenmeleri olmak üzere tüm örgütlenme ve işleyiş mekanizmalarını, daha güçlü, daha mücadelecı ve her koşulda emeğin haklarını savunabilecek şekilde biçimlendirmek zorundadır. Bunu başarabildiğimiz ölçüde, bugün çeşitli düzeylerde yaşanan örgütlenme sorunları aşılabilecek, sendikalar gerçek anlamda örgütlenme ve mücadele örgütleri haline getirilebilecektir.

Eğitim Sen, eğitim öğretim hizmet kolunda örgütlü bir sendika olarak Türkiye’de en eski ve en güçlü örgütlenme ve mücadele geleneğine sahip sendikadır. Eğitim emekçilerini ilgilendiren her konuda taraf olarak yer almakta ve emekçileri ilgilendiren ve onları etkileyen her konuda emek ve demokrasi güçlerinin birleşik mücadelesini savunmaktadır.

Eğitim ve bilim emekçilerinin yüz yılı aşan örgütlü mücadelesinin Türkiye’deki tek gerçek adresi, eğitim ve bilim emekçilerinin sesi ve taleplerinin takipçisi olan ve mücadele bayrağını 1995 yılından bu yana gururla taşıyan EĞİTİM SEN’dir.

Neden

EĞİTİM SEN'li

Olmalıyız

HAKLARIMIZI
KORUMAK VE
GELİŞTİRMEK İÇİN

GÜVENCELİ İŞ
GÜVENLİ BİR
GELECEK İÇİN

ÖĞRENCİLERİMİZİN
VE
ÇOCUKLARIMIZIN
GELECEĞİ İÇİN

EĞİTİM SEN

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

Aziziye Mh. Willy Brand Sk. No:13 Çankaya-Ankara

Tel: 0312 439 01 14(pbx) - Faks: 0312 439 01 18

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr - Web: www.egitimsen.org.tr